

(ฎีกาย่อ)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4825/2539

นายเสรี	สิทธิกรณ	โจทก์
นายบุญยก	วงษ์เรืองโรจน์	จำเลย

อาญา เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่มิชอบ (มาตรา 157)

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้ประกาศรายชื่อโจทก์เป็นผู้ได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบแล้ว ต่อมาจำเลยซึ่งดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่าโจทก์ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงเสนอเรื่องให้คณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณา ทบทวนมติเดิม คณะกรรมการมีมติให้รอการพิจารณาของศาลก่อนจึงจะมีมติต่อไป จำเลยจึงต้องรอฟังมติดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้โจทก์ การกระทำของจำเลยเป็นการมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิรูปที่ดินดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายเท่านั้น ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์อันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 157

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอหนองฉาง และมีสิทธิได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำเลย ในฐานะปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ออกหนังสือ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและมอบหนังสือดังกล่าวให้ผู้ได้รับการคัดเลือก จำเลยเพิกเฉยไม่ดำเนินการออกหนังสือ อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามโครงการปฏิรูปที่ดิน ป่าเขาบางแกรก-ทุ่งโพ เพื่อมอบให้โจทก์ และจำเลยกลับมีคำสั่งสอบสวน สิทธิในที่ดินของโจทก์ใหม่ การกระทำของจำเลยดังกล่าว เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริตเพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่โจทก์ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า คดีมีมูลหรือไม่ โจทก์ฎีกาว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีพิจารณาแล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2529 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2529 อนุมัติให้โจทก์เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ตามประกาศคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีลงวันที่ 16 ตุลาคม 2529 เอกสารหมาย จ.9 จำเลยมีหน้าที่ต้องส่งมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้โจทก์ภายใน 15 วัน นับแต่

วันประกาศรายชื่อของโจทก์ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.2535 ตามเอกสารหมายเลข 10 ข้อ 5 แต่จำเลยไม่ได้มอบหนังสือรับมอบที่ดินให้โจทก์ ถือได้ว่าจำเลยละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์นั้น ได้ความจากตัวโจทก์เบิกความ ตอบคำถามค้านทนายความจำเลยว่าเหตุที่จำเลยไม่ออกเอกสารดังกล่าวให้โจทก์ เพราะจำเลยอ้างว่าโจทก์รวย นอกจากนี้ยังได้ความจากรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี ครั้งที่ 3 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2536 เรื่องที่ 4.7 เรื่องพิจารณาทบทวนมติ คปจ. (มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี) ครั้งที่ 2/2529 รายของโจทก์ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการเสนอว่า เจ้าหน้าที่ได้รายงานว่าโจทก์มีอาชีพค้าขายเป็นหลัก เนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่ทำการ ค้าขาย การทำการเกษตรเป็นเพียงแสดงว่าเป็นเกษตรกรทำการเกษตรเหมือนเกษตรกรอื่น ๆ ทั่วไปโดยจ้างบุคคลอื่นดูแลแทน โจทก์ขาดคุณสมบัติ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาให้โจทก์สิ้นสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน และตาม รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี ครั้งที่ 4/2536 วันที่ 6 กรกฎาคม 2536 เรื่องที่ 4.11 เรื่องทบทวนมติ คปจ. ครั้งที่ 2/2529 จำเลยซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการเสนอว่าจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่จากคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พบว่าโจทก์มีอาชีพค้าขายทองคำและไม้อัดอยู่ในตลาดจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้จากการค้าขายเป็นรายได้หลัก จึงขาดคุณสมบัติที่จะได้รับที่ดิน จึงไม่ออกหนังสือรับมอบที่ดินให้ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาดัดสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับ สิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน ที่ประชุมทั้ง 2 ครั้ง มีมติให้รอผลการพิจารณาของศาลในคดีนี้ รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีทั้ง 2 ครั้ง ดังกล่าวโจทก์ได้ระบุพยานและขอให้ศาลชั้นต้นหมายเรียกมาสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีจัดส่งมาตามหมายเรียกของศาล แม้โจทก์จะมีได้อย่างเอกสารดังกล่าวเป็นพยาน แต่ศาลฎีการับฟังเอกสารดังกล่าวโดยถือว่าเป็นพยานของศาลในการวินิจฉัยคดีได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า หลังจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีได้ประกาศรายชื่อเกษตรกร ซึ่งรวมถึงโจทก์ผู้ได้รับคัดเลือกให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการเกี่ยวกับการ คัดเลือกเกษตรกรแล้ว ต่อมาจำเลยซึ่งดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี เห็นว่าโจทก์ขาดคุณสมบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2525 จำเลยซึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการจึงเสนอเรื่องของโจทก์ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานีทราบและพิจารณาทบทวนมติเดิม คณะกรรมการดังกล่าวได้รับเรื่องของโจทก์ไว้พิจารณาแล้ว และมีมติให้รอการพิจารณาของศาลก่อนจึงจะมีมติในเรื่องนี้ต่อไป จำเลยจึงต้องรอฟังมติของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุทัยธานี ทำให้ไม่สามารถมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้โจทก์ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าจำเลยมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายเท่านั้น ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์อันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 คดีไม่มีมูล”

พิพากษายืน